

PRAKSISOVERSIGT · ARVERET OG DØDSBOSKIFTE

Praksisoversigt over privat skifte – udlevering, arvingernes gældshæftelse og forenklet privat skifte

Betingelserne i DSL § 25, hæftelsen efter §§ 27-29, overgang til bobestyrer og de forenkledede skifteformer

Version 2 Opdateret 21. jul. 2026 21 afgørelser · 2008-2024

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Privat skifte efter dødsboskiftelovens kapitel 15 er den skifteform, hvor arvingerne selv – typisk med advokatbistand – berigtiger boet uden bobestyrer. Udleveringen forudsætter, at samtlige fem betingelser i [dødsboskiftelovens § 25, stk. 1](#) er opfyldt, herunder et solvenskrav der siden 2014 også omfatter "konkret risiko for, at boet under behandlingen bliver insolvent", og prisen for friheden er arvingernes personlige og solidariske hæftelse efter [§ 27, stk. 1](#), når boets aktiver deles uden at gælden er betalt eller sikret. Praksis er domineret af skifteretskendelser og landsretlige kæremål om fristoverskridelser, afgiftsvirkning af arveafkald, overgang til bobestyrerbehandling og genoptagelse – mens den materielle hæftelsesnorm i § 27 i det væsentlige er styret af lovens forarbejder og af Skatteforvaltningens administrative praksis. Denne oversigt samler retsgrundlaget, forarbejderne og den tilgængelige praksis om udlevering, hæftelse og forenklet privat skifte.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Alle fem betingelser i dødsboskiftelovens § 25, stk. 1, skal være opfyldt samtidig; er blot én ikke opfyldt, kan boet ikke udleveres til privat skifte.
- 02** Solvenskravet i § 25, stk. 1, nr. 2, blev skærpet i 2014, så også en konkret risiko for insolvens under bobehandlingen – typisk stærkt behæftede faste ejendomme eller andelsboliger med usikker salgspris og udtømt likviditet – udelukker privat skifte.
- 03** Censurreglen i § 25, stk. 1, nr. 5, giver skifteretten en ex officio-beføjelse til at nægte udlevering, og udleveringen kan i stedet betinges af sikkerhedsstillelse, fastfrysning af boaktiver eller af, at arvingerne antager advokat.
- 04** Skifterettens nægtelse af udlevering kan være definitiv eller foreløbig, og afgørelsen træffes ved begrundet kendelse, når der foreligger en tvist.
- 05** Arvingernes personlige og solidariske hæftelse efter § 27, stk. 1, udløses fra det tidspunkt, hvor boets aktiver helt eller delvis deles, uden at forpligtelser der kan kræves dækket i boet er opfyldt eller sikret.

- 06** Deling af sædvanligt indbo og personlige effekter udløser ikke hæftelse, og aktiver kan sælges uden at udgøre deling, så længe salgsprovenuet holdes udelt.
- 07** Er der kun én arving, anses boet for delt allerede fra udleveringen, fordi arvingen fra dette tidspunkt har fuld råderet over aktiverne.
- 08** Arvinger repræsenteret ved værge eller skifteværge og arvinger under konkurs hæfter efter § 27, stk. 2, kun med værdien af det modtagne og kun pro rata – og begrænsningen gælder også regreskrav fra medarvinger.
- 09** Viser boet sig insolvent, bortfalder hæftelsen efter § 29, hvis boet overgår til bobestyrerbehandling efter § 30 og arvingen fralægger sig berigelsen efter § 104.
- 10** Hæftelsen efter § 27 slår igennem på både boafgift (boafgiftsloven § 20, stk. 2), retsafgift (retsafgiftsloven § 31) og dødsboskat (dødsboskatteloven § 88, stk. 1), og en privatskiftende arving kan kræve bankgaranti eller spærret konto for boafgifterne, inden deling påbegyndes.
- 11** Skifteretten skal træffe bestemmelse om overgang til bobestyrerbehandling efter § 30, stk. 1, når blot én arving anmoder derom, når en kreditor eller legatar påviser nærliggende risiko for tab, når åbningsstatus- eller boopgørelsesfristen ikke overholdes, eller når boet ikke behandles forsvarligt.
- 12** Åbningsstatus skal indgives senest 6 måneder efter dødsdagen, dog senest 2 måneder efter udleveringen; skæringsdagen kan senest være 1-årsdagen for dødsfaldet, og boopgørelsen skal indsendes senest 15 måneder efter dødsdagen.
- 13** En for sent indleveret boopgørelse afskærer den afgiftsmæssige virkning af arveafkald, jf. boafgiftslovens § 5, stk. 4, og en subsidær påstand om overgang til bobestyrerbehandling skal rejses direkte over for skifteretten og kan ikke behandles under kæremålet.
- 14** Forenklet privat skifte efter §§ 33-35 forudsætter, at der hverken skal svares bo- eller tillægsboafgift, at ingen arvinger eller legatarer er repræsenteret ved værge eller skifteværge, at boet ikke er skattepligtigt, og at afdøde ikke drev selvstændig virksomhed eller efterlod af-/nedskrivningsberettigede aktiver.
- 15** I forenklede skifter er dødsdagen skæringsdag, der skal ikke indsendes boopgørelse, og boet anses skifteteknisk for afsluttet ved udleveringen – men lovens bestemmelser kan anvendes indtil 15 måneder fra dødsdagen.
- 16** Skifteretten er ikke forpligtet til at udlevere til forenklet privat skifte, selv om betingelserne er opfyldt, hvis den summariske skifteform er betænkelig af hensyn til kreditorer eller enkeltarvinger.
- 17** Ændres behandlingsformen ved skifterettens genoptagelse efter § 103, følger den skattemæssige behandling den ændrede behandlingsform.
- 18** Opgiver boet et muligt krav uden forlig, kan enhver lodtager efter § 109 på egen hånd anlægge sag inden for en frist fastsat af skifteretten – men anmodningen om fristfastsættelse skal fremsættes uden ugrundet ophold.

- 19** Skifterettens kendelser og beslutninger under sagens forberedelse er som udgangspunkt omfattet af appelbegrænsningen i retsplejelovens § 389 a og kræver derfor tilladelse fra Procesbevillingsnævnet.

Kapitel 15's opbygning og de fem kumulative betingelser i § 25, stk.

§ 1 1

Privat skifte reguleres af dødsboskiftelovens kapitel 15, §§ 25-35. Kernen er § 25, stk. 1, der opstiller fem betingelser, som alle skal være opfyldt, før skifteretten kan udlevere boet:

Nr.	Betingelse	Kerneindhold
1	Enighed	Alle arvinger skal anmode om privat skifte
2	Solvens	Aktiver og evt. sikkerhedsstillelse skal dække gælden, og der må ikke være konkret risiko for insolvens under behandlingen
3	Handledygtig arving	Mindst én arving skal kunne optræde uden værge/skifteværge og kunne opfylde sine forpligtelser, efterhånden som de forfalder
4	Ingen testamentarisk udelukkelse	Afdøde må ikke have udelukket privat skifte, jf. § 36, nr. 4
5	Censurreglen	Afgørende hensyn, herunder arvingernes manglende betalingsevne, må ikke tale imod

Forarbejderne til den oprindelige lov (lovforslag nr. 120, 1995-96, der blev til dødsboskifteloven) forklarer, at kravet om enighed hænger sammen med selve skifteformens karakter:

Enhver arving kan som efter gældende ret forlange boet behandlet ved bobestyrer (behandlet offentligt), idet gennemførelse af det private skifte forudsætter, at der vil kunne opnås enighed om alle dispositioner.

Er det omtvistet eller uafklaret, hvem der er arving, kan boet ikke udleveres privat. Er en arving derimod kendt, men ikke til at finde, kan der beskikkes skifteværge, hvorefter privat skifte kan gennemføres.

Betingelsen i nr. 3 er kreditorbeskyttende og hænger direkte sammen med hæftelsesreglerne. Forarbejderne begrundes den således:

Var alle boets arvinger insolvente eller repræsenteret ved værge eller skifteværge p.g.a. umyndighed, inhabilitet, fravær, passivitet m.v., ville ingen af arvingerne efter boets deling komme til at hæfte fuldt ud for ubetalte gældsposter, jf. forslagens § 27, stk. 2. Hensynet til afdødes kreditorer ... nødvendiggør, at sådanne boer behandles ved bobestyrer.

Solvensen hos den arving, der bærer boet, godtgøres i praksis ved en erklæring afgivet under strafansvar, og insolvens må efter forarbejderne "altid antages at foreligge", hvis der forud er afgivet insolvenserklæring i fogedretten, eller arvingen er under konkurs, tvangsakkord eller gældssanering.

Skiftelovsudvalgets **Betænkning nr. 1270/1994 om skifte af dødsboer** danner grundlaget for hele reformen; kommissoriet fra 1989 var at gennemføre "en gennemgribende forenkling og modernisering" af dødsbobehandlingen og flytte bobehandlingen fra skifteretterne til advokater, så domstolenes opgave i det væsentlige begrænses til at afgøre tvister.

Proceduren for anmodningen følger [§ 25, stk. 2](#): anmodningen fremsættes af arvingen selv eller af værge/skifteværge, og er arvingen under konkurs, skal konkursboet tiltræde, jf. [konkurslovens § 35](#).

LOV

[Dødsboskifteloven § 25, stk. 1, 2](#)[Dødsboskifteloven § 27, stk. 2](#)[Dødsboskifteloven § 36](#)[Konkursloven § 35](#)

§ 2 Solvenskravet i § 25, stk. 1, nr. 2 – og 2014-skærpelsen om konkret insolvensrisiko

Det oprindelige solvenskrav var bagudskuende: realisationsværdien af boets aktiver og indtægter skulle antages at kunne dække samtlige passiver. Forarbejderne fra 1995 anviste en pragmatisk bevisvurdering:

Antageliggørelsen af boets solvens vil i de fleste boer kunne ske på enkel måde, i mange tilfælde ved fremlæggelse af en kopi af den afdødes sidste selvangivelse. Ved bedømmelsen af solvensen må der bortses fra aktiver, der er så usikre, at de ikke kan værdiansættes. Tvivlsomme eller bestridte fordringer mod boet må medregnes, medmindre det fremgår af omstændighederne, at fordringen ikke eller kun delvist kan ventes at blive anerkendt.

Var solvensen tvivlsom, kunne arvingerne enten udarbejde en åbningsstatus med sagkyndig vurdering efter [§ 93](#), afvente proklamafristens udløb, eller stille "fuld og betryggende sikkerhed" svarende til den del af passiverne, der oversteg aktivernes realisationsværdi.

Ved **lov nr. 737 af 25. juni 2014** blev kravet skærpet, så det ikke længere er nok, at boet på papiret er solvent. Forarbejderne til ændringen er usædvanligt konkrete om, hvad skifteretten skal se efter:

Skifteretten skal således fremover vurdere, om der er omstændigheder, der gør, at der er konkret risiko for, at boet under behandlingen vil blive insolvent. Skifterettens vurdering skal foretages ud fra det traditionelle solvensbegreb, således at der også skal foretages en vurdering af likviditeten i boet.

Omstændigheder, som vil kunne indebære en konkret risiko for, at boet under behandlingen bliver insolvent, vil f.eks. være stærkt behæftede faste ejendomme eller andelsboliger. Bestemmelsen vil således bl.a. kunne anvendes i forhold til boer, hvor det væsentligste aktiv er en fast ejendom, og hvor arvingerne har en forventning om en salgspris og dermed et provenu for boet, der ikke svarer til den værdi, en ejendom som den foreliggende kan sælges til i det pågældende område, og hvor de løbende udgifter til den faste ejendom vurderes at kunne føre til, at boets likviditet udtømmes, mens ejendommen forsøges solgt.

Skifteretten skal med andre ord foretage en fremadrettet likviditetsprøvelse: kan boet bære terminer, ejerudgifter, boligafgift og forsikring, mens ejendommen søges afhændet – og er arvingernes prisforventning realistisk? Er svaret nej, skal boet i stedet behandles ved bobestyrer, jf. [§ 36, nr. 2](#) og [nr. 3](#).

Solvensvurderingen har også en direkte skattemæssig side, fordi bruttoaktiverne og nettoformuen på skæringsdagen afgør, om boet er skattefritaget. Landsskatteretten fastslog i **11-02479**, at det er aktiverne på skæringsdagen der er afgørende, og at et deponeret provenu fra frasalg af jord til tredjemand skulle medregnes

i aktivmassen – se [11-02479](#). Den vurdering er en anden end skifterettens solvensprøvelse, men bygger på det samme datagrundlag: åbningsstatus og den løbende økonomi.

LOV

Dødsboskatteloven § 6, stk. 1

Dødsboskifteloven § 25, stk. 1

Dødsboskifteloven § 36

Dødsboskifteloven § 93

PRAKSIS Landsskatteretten · Skattepligt for dødsbo – overskridelse af beløbsgrænse i dødsboskatteloven

04.09.2012

§ 3 Censurreglen i § 25, stk. 1, nr. 5 – nægtelse, vilkår og sikkerhedsstillelse

Betingelserne nr. 1-4 er objektive. Nr. 5 er derimod en skønsmæssig censurbeføjelse, som skifteretten skal udøve af egen drift. Forarbejderne afgrænser anvendelsesområdet præcist:

Censurbeføjelsen er tiltænkt anvendelse i situationer, hvor der er holdepunkter for at antage, at udleveringen vil kunne medføre en nærliggende risiko for, at boets legatarer eller kreditorer ikke vil blive dækket, at arvingerne ikke vil dele arven på korrekt måde, at arvingerne ikke vil opfylde deres forpligtelser til at foretage påbudte indberetninger til skattemyndighederne eller ikke vil indbetale dødsboskat eller boafgifter.

Bemærk den udtrykkelige kobling til det offentlige krav: censurreglen er ikke kun en kreditorbeskyttelse, men også et værn om afgifts- og skatteprovenuet. Har kreditorer eller legatarer tilkendegivet mistillid til det private skifte, skal skifteretten foretage "en kritisk gennemgang af betingelserne for udlevering".

Censurreglen er samtidig en proportionalitetsventil. Nægtelse er ikke den eneste mulighed:

- Udleveringen kan betinges af **sikkerhedsstillelse** eller af **fastfrysning af boaktiver**, før udlevering afslås.
- Skifteretten kan efter forarbejderne "tillige kunne betinge et bos udlevering til privat skifte af, at arvingerne antager en advokat eller anden sagkyndig til at bistå med boets behandling" – fx hvor båndlæggelse eller rente- og brugsnydelsesrettigheder skal effektueres.
- Udleveringen kan efter [§ 25, stk. 4](#) betinges af, at proklamaanmeldelsen indsendes gennem skifteretten.
- Har en arving ikke hjemting her i landet, skal skifteretten påse, at der stilles bankgaranti eller tilsvarende sikkerhed for boafgifterne.

Endelig fastslår forarbejderne, at nægtelsen kan være foreløbig:

Skifterettens nægtelse af at udlevere et bo til privat skifte efter forslagets § 25, stk. 1, kan være definitiv eller foreløbig, idet det i sidste fald angives, hvilke krav der må opfyldes, for at udlevering vil kunne ske.

Foreligger der en tvist, skal afgørelsen om udlevering eller nægtelse træffes ved **begrundet kendelse**, og "[s]åvel kendelser som beslutninger kan påkæres til landsretten af enhver, som har retlig interesse deri".

En beslægtet, men strengere censur gælder for boudlæg, hvor værdigrænsen kun kan fraviges under "ganske særlige omstændigheder". Vestre Landsret ophævede i [BS-2139/2012-VLR](#) skifterettens boudlægskendelse, fordi boets enkle sammensætning, tre legale arvinger, to anmeldte kreditorkrav på i alt 19.741,42 kr. og manglende kontakt mellem arvingerne ikke var tilstrækkeligt:

Der foreligger herefter ikke ganske særlige omstændigheder, der kan begrunde, at boudlæg kan finde sted, selvom værdigrænsen er overskredet, jf. dødsboskiftelovens § 18, stk. 2.

Afgørelsen illustrerer det gennemgående mønster: skifteretten må ikke vælge den summariske behandlingsform, blot fordi den er praktisk, når lovens betingelser ikke er opfyldt.

LOV

Boafgiftsloven § 20, stk. 3

Dødsboskifteloven § 18, stk. 2

Dødsboskifteloven § 25, stk. 1, 4

PRAKSIS

Landsretten · Landsrettens kendelse om ophævelse af skifterettens afgørelse om boudlæg grundet overskridelse af værdigrænsen

12.10.2012

§ 4 Hæftelsen efter § 27, stk. 1 – hvornår udløser "deling" personlig og solidarisk hæftelse?

Efter § 27, stk. 1 hæfter arvingerne personligt og solidarisk for gælden, hvis de helt eller delvis har delt boets aktiver – bortset fra sædvanligt indbo og personlige effekter – eller har anvendt samtlige boets midler til dækning af gæld, uden at opfylde eller sikre opfyldelsen af forpligtelser, der kan kræves dækket i boet.

Hæftelsestidspunktet er ikke tilfældigt valgt. Forarbejderne forklarer, at det er spejlbilledet af kreditorernes adgang til at søge sig fyldestgjort i boet efter § 26, stk. 2:

Hæftelsestidspunktets indtræden hænger nøje sammen med, at kreditorerne fra delingstidspunktet afskæres fra at foretage retsforfølgning mod boet og mod boets aktiver, jf. forslagens § 26, stk. 2.

Hæftelsesformen er bevidst valgt som solidarisk frem for proratarisk, netop for at gøre den ubehagelig nok til at virke præventivt:

Kreditorernes adgang til fyldestgørelse er således sikret, dersom blot en af disse arvinger er betalingsdygtig ... En hæftelsesform som den foreslåede må derfor antages normalt at ville medføre, at boets myndige arvinger, der ikke er omfattet af § 27, stk. 2, drager omsorg for at få boets gæld betalt eller behørigt sikret, inden aktiverne deles.

En arving, der må betale hele gældsposten, har regres mod medarvingerne efter grundprincippet i gældsbrevslovens § 2, stk. 2 – men bærer selv risikoen for medarvingernes insolvens.

Hvad er "deling"? Forarbejderne trækker tre grænser, der har stor praktisk betydning:

- **Sædvanligt indbo og personlige effekter er undtaget.** Det er efter forarbejderne "almindeligt, at afdødes pårørende i fællesskab straks efter dødsfaldet ryddeliggør afdødes lejlighed eller bolig på pleje- eller alderdomshjem og i forbindelse hermed endeligt fordeler de derværende effekter mellem sig". Denne praksis skal ansvarsreglen ikke hindre – hvilket også er baggrunden for kommunernes praktiske håndtering af rydning af plejeboliger, jf. [vejledningen til kommuner om deponering og rydning af indbo efter afdød plejehjemsbeboer](#).
- **Salg er ikke deling, hvis provenuet holdes udelt.** "Arvingerne vil endvidere kunne sælge aktiver, uden at en deling kan anses for foretaget, når blot salgsprovenuet holdes udelt."
- **Enearving = deling fra udleveringen.** Skattestyrelsen lægger i Den juridiske vejledning til grund, at "hvis dødsboet udleveres til privat skifte, hvor der alene er én arving, vil arvingen hæfte efter dødsboskiftelovens

§ 27, stk. 1 allerede fra udleveringen", fordi arvingen fra dette tidspunkt har fuld råderet over alle aktiverne – se [G.A.3.4.6.3 Hæftelse i dødsboer](#).

Det modstykke, arvingerne har, er [§ 26, stk. 4](#): enhver arving kan forlange, at boets aktiver – bortset fra sædvanligt indbo og personlige effekter – ikke deles, før boets gæld er betalt eller behørigt sikret. Den enkelte arving kan dermed ensidigt blokere for, at hæftelsen udløses.

Efter [§ 28](#) gælder § 27 tilsvarende, hvis arvingerne har delt boet uden at dække legatarers krav – legatarbeskyttelsen er altså hæftelsesmæssigt sidestillet med kreditorbeskyttelsen.

At kreditorhensynet vejer tungt, illustreres af [BS-18660/2018-VLR](#), hvor Vestre Landsret afviste, at et dødsbo kunne påberåbe sig en forbrugerbeskyttelsesregel for at komme ud af en kontrakt til fordel for arvingerne:

Bestemmelsen i kreditaftalelovens § 48, stk. 2, har til formål at beskytte forbrugere. Bestemmelsen kan ikke påberåbes af et bobestyrerbo, som vælger at misligholde kontrakten for at tilgodese arvingerne fremfor kreditor.

Selv om sagen angik et bobestyrerbo, er det bærende hensyn identisk med det, der ligger bag §§ 26-28: arvingerne må ikke berige sig på kreditorernes bekostning.

LOV

[Dødsboskiftebogen § 26, stk. 2, 4](#)[Dødsboskiftebogen § 27, stk. 1](#)[Dødsboskiftebogen § 28](#)[Gældsbrevsloven § 2, stk. 2](#)

PRAKSIS Landsretten · Bobestyrer mod Jyske Finans A/S - Fortolkning af kreditaftalelovens § 48, stk. 2

22.03.2019

§ 5 Den begrænsede hæftelse i § 27, stk. 2, og bortfaldet ved insolvens efter § 29

[§ 27, stk. 2](#) begrænser hæftelsen for to grupper: arvinger, der ved boets udlevering var repræsenteret ved værg eller skifteværg, og arvinger, der var under konkurs. De hæfter **alene med værdien af det, de eller konkursboet har modtaget**, og **kun pro rata** i det forhold, i hvilket de var berettigede til at modtage bos- og arvelod. Sidste punktum tilføjer, at "[b]egrænsningerne finder tilsvarende anvendelse på regreskrav fra medarvinger" – så en fuldt hæftende medarving ikke kan vælte hele byrden over på den beskyttede arving ad regresvejen.

Forarbejderne præciserer virkningen:

Dette indebærer, at disse arvinger inden for værdien af, hvad de har modtaget, alene kan komme til at bære den del af en gældspost, som alligevel skulle have været fradraget i deres arvelod, hvis gældsposten var blevet betalt rettidigt.

To yderligere holdepunkter fra forarbejderne har praktisk betydning:

- **Skæringstidspunktet er udleveringen.** "Det er forholdene ved boets udlevering, der er afgørende for, hvilken hæftelse, der skal gælde for en arving, der undervejs i bobehandlingsperioden overgår fra at være omfattet af stk. 1 til at være omfattet af stk. 2, eller overgår fra stk. 2 til stk. 1, som det f.eks vil være tilfældet med en mindreårig, der i bobehandlingsperioden fylder 18 år." En arving, der var mindreårig ved udleveringen, beholder altså den begrænsede hæftelse hele vejen.
- **Værgens eget ansvar.** Har de fuldt hæftende arvinger anvendt boets midler irregulært, kan udækkede kreditorer holde sig proratarisk til de beskyttede arvinger – men disse kan da "efter omstændighederne kunne

gøre et erstatningskrav gældende mod deres værge eller skifteværge, der har tilladt, at boet blev delt, før al gæld var betalt".

Nødudgangen ved insolvens. § 29 er den bestemmelse, der gør det muligt at "bakke ud": viser boet sig insolvent, hæfter arvingen uanset § 27 ikke for afdødes forpligtelser, hvis boet efter § 30 overgår til bobestyrerbehandling og arvingen opfylder sine forpligtelser efter § 104 – dvs. fralægger sig berigelsen. Hver arving hæfter dog med begrænsningen i § 27, stk. 2, for boets samlede krav mod arvingerne efter § 104. Forarbejderne beskriver mekanikken således:

Er boet insolvent, og anvendes alle dets midler til dækning af gæld, hæfter arvingerne efter § 27, stk. 1, for den ubetalte del af gælden, indtil boet tages under behandling ved bobestyrer, og arvingerne tilbageleverer m.v. efter forslagens § 104.

Skattestyrelsen beskriver § 29 som en generel adgang til at "bakke ud", der findes i alle skifteformer, hvor der er eller kan opstå hæftelse – sammen med § 23 om ægtefælleudlæg og [arvelovens § 25, stk. 2](#) om uskiftet bo, jf. [G.A.3.4.6.3](#).

Endelig gælder efter [§ 104, stk. 4](#) en billighedsventil: i særlige tilfælde kan kravet mod modtageren nedsættes eller helt bortfalde, hvis gennemførelsen ville være urimeligt byrdefuld og omstændighederne i øvrigt taler derfor.

LOV

[ArveLoVen § 25, stk. 2](#)[Dødsboskifteloven § 27, stk. 2](#)[Dødsboskifteloven § 29](#)[Dødsboskifteloven § 104, stk. 1, 4](#)

Hæftelse for boafgift, retsafgift og dødsboskat – de tre parallelle hæftelsesspor

§ 6

Hæftelsen efter § 27 er ikke enerådende. Tre andre love knytter selvstændige hæftelsesregler til det privatskiftede bo, og de er alle bygget over samme skabelon.

Boafgift. Efter [boafgiftslovens § 20, stk. 2](#) hæfter arvingerne i privat skiftede boer personligt og solidarisk for boafgifterne, mens legatarer hæfter solidarisk, men kun med værdien af det modtagne. Modstykket er den sikringsret, [§ 20, stk. 3](#) giver den enkelte arving:

En privatskiftende arving kan som betingelse for at acceptere privat skifte kræve, at der, inden deling af boet påbegyndes, skal stilles bankgaranti eller tilsvarende sikkerhed for boafgifterne, eller at utvivlsomt tilstrækkelige midler til dækning af afgiftskravene indsættes på en spærret konto i et pengeinstitut.

Bestemmelsen er i praksis et af de vigtigste værktøjer for en arving, der ikke har tillid til medarvingernes betalingsvilje. Bliver afgiften ikke betalt, kan skifteretten efter 3 uger fra betalingsfristens udløb anmode Skatteforvaltningen om at inddrive hos arvinger og legatarer, jf. [boafgiftsbekendtgørelsens § 13](#). Indsendes boopgørelsen slet ikke, kan skifteretten ansætte den afgiftspligtige arvebeholdning skønsmæssigt, jf. [boafgiftsbekendtgørelsens § 11](#).

At afgiftskravet rettes mod arvingerne personligt ses direkte af **SKM2003.297.ØLR**, hvor "[d]e privatskiftende arvinger i boet efter B" var kærende i sagen om, hvorvidt de skulle tilpligtes at anerkende tillægsboafgift; Østre

Landsret stadfæstede skifterettens kendelse, fordi ingen af arvingerne opfyldte kravet om fælles bopæl i mindst to år efter boafgiftslovens § 1, stk. 2, litra d – se [SKM2003.297.ØLR](#).

Retsafgift. [Retsafgiftslovens § 31](#) er en næsten ordret parallel til DSL § 27: arvingerne hæfter solidarisk for afgiften, mens værge-/skifteværgerrepræsenterede arvinger og arvinger under konkurs kun hæfter med værdien af det modtagne og pro rata – også over for regreskrav fra medarvinger.

Dødsboskat. [Dødsboskattelovens § 88, stk. 1](#) lader udtrykkeligt DSL § 27 slå igennem: "Er boet udleveret til privat skifte, herunder til forenklet privat skifte i medfør af § 33 i lov om skifte af dødsboer, finder § 27 i lov om skifte af dødsboer tilsvarende anvendelse." Skattestyrelsen sammenfatter i [C.E.7.1 Hæftelse ved skiftede dødsboer](#), at arvingerne hæfter personligt og solidarisk – "hver enkelt arving hæfter med hele sin formue for hele gælden" – mens legatarer kun hæfter med det modtagne. Efter [§ 88, stk. 5](#) bortfalder hæftelsen dog, hvis skifteretten træffer bestemmelse om insolvensbehandling efter [DSL § 69](#), og arvingerne opfylder deres forpligtelser efter § 104 – den skatteretlige pendant til § 29.

Endelig gælder, at når arvingerne først hæfter for gæld, der var under inddrivelse, skal restanceinddrivelsesmyndigheden foretage et skyldnerskifte efter [gældsinddrivelseslovens § 3 C](#) og give 14 dages betalingsfrist, hvorefter gælden kan inddrives hos arvingerne personligt.

LOV

[Boafgiftsloven § 20, stk. 2, 3](#)[Dødsboskatteloven § 88, stk. 1, 5](#)[Dødsboskifteloven § 27](#)[Retsafgiftsloven § 31, stk. 1, 2](#)

§ 7 Proklama, præklusion og digitaliseringen af kreditoranmeldelsen

Proklama er obligatorisk ved privat skifte. Efter [§ 25, stk. 4](#) skal arvingerne senest i forbindelse med udleveringen indkalde boets kreditorer efter reglerne om proklama i [kapitel 20](#), og skifteretten kan betinge udleveringen af, at anmeldelsen til Statstidende indsendes gennem skifteretten. Forarbejderne begrunder skifterettens kontrol med to hensyn: at proklama faktisk udstedes straks af hensyn til kreditorerne, og at der i boer med flere arvinger ikke udstedes flere proklamaer.

Efter [§ 81, stk. 3](#) skal bekendtgørelsen indeholde afdødes identitetsoplysninger og en opfordring til at anmelde krav inden 8 uger. Anmeldes et krav ikke rettidigt, bortfalder retten til dækning i boet, jf. [§ 83, stk. 1](#). Undtaget fra præklusion er bl.a. krav der hviler på ejendomsret, krav sikret ved pant, og krav på skatter og afgifter i det omfang det er bestemt i anden lovgivning.

Skattestyrelsen fremhæver konsekvensen for hæftelsen: længstlevende ægtefælle og arvinger "vil alene skulle hæfte for gæld, som anmeldes efter proklama eller er undtaget fra præklusion", jf. [G.A.3.4.6.3](#). Proklamaet er dermed ikke blot en kreditorbeskyttelse – det er også arvingernes vigtigste redskab til at afgrænse den hæftelse, de påtager sig ved at dele boet.

Aktuelle ændringer, der endnu ikke er konsolideret. Retsstillingen er under omlægning som led i digitaliseringen af skiftesagsbehandlingen:

- Ved [lov nr. 1553 af 12. december 2023](#) blev [§ 83, stk. 2, nr. 1](#) om undtagelse fra præklusion for krav, der er fremsat skriftligt og kommet frem til boet, **ophævet** med virkning fra 1. januar 2024, således at rettidig anmeldelse på skifteportalen er nødvendig for at undgå præklusion. Samme lov præciserede, at også lån efter ejendomsskattelovens kapitel 8 er undtaget fra præklusion.

- Ved [lov nr. 697 af 24. maj 2022](#) blev § 81, stk. 3, nr. 3, om oplysning om anmeldelsesperson ophævet, fordi al anmeldelse nu skal ske digitalt, og proklamaopfordringen blev tilpasset den obligatoriske digitale anmeldelse.
- Ved [lov nr. 1464 af 10. december 2024](#) blev § 25, stk. 4, nyaffattet som led i den digitale behandling af dødsboskiftesager.

Ingen af disse ændringer er endnu rullet ind i lovebekendtgørelsen fra 2021, og den konsoliderede tekst er derfor ikke fuldt retvisende på netop disse punkter. Justitsministeriet sendte i juli 2025 et yderligere lovudkast i høring om [flere dommere og omfattende digitalisering af straffe- og skiftesager ved domstolene](#), hvor det anføres, at "domstolenes skifteportal vil give brugerne én samlet indgang til skifteretten samt et enkelt overblik over behandlingen af sagerne".

Selv i boer, hvor proklama ikke udstedes, kan skifterettens kommunikation med kreditorerne blive et selvstændigt tvistepunkt. Højesteret tog i [SKS-3154/2023-ODE](#) stilling til, om skifteretten har pligt til at oplyse en udlejer med krav mod boet om boets kontaktperson, når boet afsluttes med boudlæg – et spørgsmål, der ikke opstår ved privat skifte, netop fordi arvingerne efter [§ 25, stk. 6](#) skal angive en person, til hvem henvendelser vedrørende boet kan rettes.

LOV

Dødsboskifteloven § 25, stk. 4, 6

Dødsboskifteloven § 81, stk. 2, 3

Dødsboskifteloven § 83, stk. 1, 2

PRAKSIS Byretten · Højesterets kendelse om skifterets oplysningspligt ved boudlæg

08.02.2024

§ 8 Åbningsstatus, skæringsdag og boopgørelse – fristkæden i §§ 25, stk. 5, 31 og 32

Det privatskiftede bo er styret af en kæde af frister, som skifteretten håndhæver, og hvis overskridelse i sig selv er en selvstændig grund til at tage boet fra arvingerne.

Dokument	Frist	Hjemmel
Åbningsstatus (opgørelse over aktiver og passiver pr. dødsdagen)	Senest 6 måneder efter dødsdagen, dog senest 2 måneder efter udlevering	§ 25, stk. 5
Seneste skæringsdag i boopgørelsen	1-årsdagen for dødsfaldet (i henvisningsboer 1-årsdagen for henvisningen)	§ 31, stk. 1
Boopgørelse indsendes til skifteretten	Senest 15 måneder efter dødsdagen	§ 32

Åbningsstatus og boopgørelse skal begge være underskrevet af **samtlig**e arvinger. Forarbejderne bemærker, at underskrift kan ske ifølge fuldmagt, men at originalfuldmagterne da skal vedlægges, og at skifteretten påser, at opgørelsen er korrekt underskrevet – er den ikke det, kan boet ikke udleveres.

Åbningsstatus har et dobbelt formål. Dels giver den skattemyndighederne mulighed for at gribe ind, inden arvingerne afslutter og deler boet; dels giver den, som forarbejderne udtrykker det, tidligere "sikkerhed for størrelsen af den gæld, der skal betales i boet". Kreditorer og legatarer med retlig interesse kan efter en ændring i 2011 forlange at blive gjort bekendt med indholdet – men har ikke krav på at få den tilsendt uden at anmode herom. Samme reform gjorde skifterettens legatarmeddelelse i [§ 25, stk. 3](#) obligatorisk: skifteretten skal **altid** give legatarer skriftlig meddelelse om deres ret ved udleveringen.

Den oprindelige norm om skiftets varighed er værd at have med: forarbejderne fra 1995 tog udtrykkelig afstand fra datidens praksis med berigtigelse op til 10-11 måneder efter dødsfaldet og forudsatte, at "berigtigelse til privat skifte fremover almindeligvis ikke finder sted senere end 6 måneder efter dødsfaldet".

Indholdskravene til boopgørelsen fastsættes i [boafgiftsbekendtgørelsen § 2](#), der bl.a. kræver oplysning om aktiver og passiver, indtægter og udgifter, fordelingen mellem arvinger og legatarer, arveafkald, arveforskud og eventuel henstand med afgifter. Værdiansættelsen sker efter [cirkulæret om værdiansættelsen af aktiver og passiver i dødsboer m.m. og ved gaveafgiftsberegning](#), hvorefter det henhører under skifteretten at afgøre, om en udgift kan godkendes som fradragsberettiget i boet. Boopgørelsen indsendes både til skifteretten og til Skatteforvaltningen, jf. [boafgiftsbekendtgørelsen § 1](#) og [boafgiftslovens § 10, stk. 1](#).

Skifteretten indberetter løbende oplysninger om hvert bo til Skatteforvaltningen – herunder behandlingsmåde, arvingernes identitet, åbningsstatus og eventuel genoptagelse, jf. [bekendtgørelse om skatteindberetning m.v. § 51](#). Efter [§ 31, stk. 2](#) kan skifteretten tillade, at endelig opgørelse af en endnu ikke oppebåret indtægt eller et betinget eller omtvistet krav henskydes til efter boets slutning, men kun hvis den henskydte del udgør en mindre væsentlig del af boet, medmindre særlige omstændigheder foreligger.

Fristerne for den skattemæssige side af skiftet løber parallelt, men er selvstændige. Landsskatteretten tog i [17-0987540](#) stilling til fristen for krav om afsluttende skatteansættelse i privatskiftede boer, og i [19-0011010](#) fastslog retten, at 3-månedersfristen i boafgiftslovens § 12, stk. 2, alene gælder ændring af værdiansættelser og ikke selve skatteberegningen:

Det er Landsskatterettens opfattelse, at skattens størrelse ikke er et værdiansættelsesspørgsmål, hvorfor der i den foreliggende sag ikke er tale om en ændret værdiansættelse. Skatteforvaltningens adgang til en ændring af boets skatteansættelse følger således de almindelige fristregler i skatteforvaltningsloven.

LOV

[Boafgiftsloven § 10, stk. 1](#)[Dødsboskifteloven § 25, stk. 3, 5](#)[Dødsboskifteloven § 31, stk. 1, 2](#)[Dødsboskifteloven § 32](#)

PRAKSIS

Landsskatteretten · Gyldighed af skatteansættelse i dødsbo: 3-måneders fristen i boafgiftsloven gælder ikke for selve skatteberegningen

18.03.2020

Landsskatteretten · Frist for krav om afsluttende skatteansættelse i dødsboer ved privat skifte

20.03.2018

For sent indleveret boopgørelse: arveafkaldets afgiftsvirkning

§ 9 fortages

Den mest velbelyste praksis om privat skifte angår konsekvenserne af, at boopgørelsen indleveres for sent. Efter [boafgiftslovens § 5, stk. 4](#) skal et arveafkald være meddelt over for skifteretten inden indlevering af den endelige boopgørelse, dog senest inden udlodning i boet påbegyndes. Overholdes fristen ikke, får afkaldet ingen afgiftsmæssig virkning – og arvingerne beskattes af arv, de ikke modtager.

Vestre Landsret tog stilling til spørgsmålet i [BS-575/2008-VLRci](#). Boopgørelsen indeholdt udtrykkelig oplysning om delvise arveafkald og var underskrevet ifølge fuldmagt, men blev indleveret efter fristens udløb. Landsretten stadfæstede skifterettens afgiftsberegning:

Det fremgår af forarbejderne til boafgiftslovens § 5, stk. 4, at den tidsmæssige betingelse for at meddele skifteretten oplysning om arveafkald er opfyldt, hvis meddelelsen gives samtidig med indleveringen af endelig boopgørelse.

Da boopgørelsen er indleveret efter, at fristen herfor udløb, er de afgivne arveafkald ikke meddelt skifteretten i overensstemmelse med boafgiftslovens § 5, stk. 4, og landsretten tiltræder derfor med denne begrundelse, at skifteretten ikke har tillagt boopgørelsens oplysninger om arveafkaldene virkning ved beregningen af boafgift.

Afgørelsen indeholder desuden en vigtig processuel pointe: boet havde subsidiært nedlagt påstand om, at sagen skulle overgå til bobestyrerbehandling, hvis afgiftsberegningen ikke blev ændret. Den påstand kunne ikke behandles i kæremålet, men skulle rejses direkte over for skifteretten – en anmodning efter [§ 30, stk. 1](#) hører til førsteinstansen.

(Kendelsen bygger på den dagældende affattelse af [§ 32](#), hvorefter indlevering skulle ske inden 3 måneder efter den valgte skæringsdag. Efter den nu gældende affattelse skal boopgørelsen indsendes senest 15 måneder efter dødsdagen – men princippet om, at afkaldet mister sin afgiftsvirkning ved for sen indlevering, er uændret.)

Skifteretternes praksis er tilsvarende streng med hensyn til, **hvordan** afkaldet meddeles. I [SKS-10/2006-ALB](#) fremgik afkaldene af selve boopgørelsen, men de underskrevne afkalddokumenter kom først tre måneder senere. Skifteretten fastholdt afgiftsberegningen:

Et arveafkald på falden arv skal være meddelt over for skifteretten inden indlevering af den endelige boopgørelse af hensyn til afgiftsberegningen, jf. boafgiftslovens § 5, stk. 4.

Retten fandt, at den underskrevne boopgørelse ikke kunne træde i stedet for en selvstændig meddelelse om arveafkald.

Symmetrisk gælder fristen også for **tilbagekaldelse** af et afkald. I [SKS-278/2010-HOL](#) blev en erklæring om tilbagekaldelse først meddelt efter boopgørelsesfristens udløb, og skifteretten bortså fra den:

Erklæringen om tilbagekaldelse af arveafskaldet er først meddelt skifteretten efter udlobet af fristen for indgivelse af boopgørelsen, hvorfor der ved beregningen af boafgiften er bortset herfra, jf. boafgiftslovens § 5, stk. 4, og Højesterets kendelse trykt i U 2009.1024.H.

Mønsteret er entydigt: **fristen i boafgiftslovens § 5, stk. 4, er absolut**, og hverken god tro, fuldmagtsforhold eller det forhold, at afkaldet fremgår af boopgørelsens tekst, reparerer en for sen meddelelse. Klage over afgiftsberegningen skal i øvrigt indgives til skifteretten inden 4 uger fra modtagelsen af meddelelsen, jf. [§ 80, stk. 3](#), hvorefter beregningen bliver endelig – og i privatskiftede boer regnes fristen fra det tidspunkt, hvor den efter [§ 25, stk. 6](#), udpegede kontaktperson modtager meddelelsen.

LOV

[Boafgiftsloven § 5, stk. 4](#)
[Dødsboskifteloven § 30, stk. 1](#)
[Dødsboskifteloven § 32](#)
[Dødsboskifteloven § 80, stk. 2, 3](#)

PRAKSIS

Landsretten · Beregning af boafgift ved for sent indleveret boopgørelse med arveafkald

27.06.2008

Byretten · Sag om boafgiftsberegning efter tilbagekaldelse af arveafkald

31.08.2011

Byretten · Afgørelse om boafgift efter indlevering af arveafkald

19.03.2008

Overgang til bobestyrerbehandling efter § 30 – fire selvstændige grunde

§ 10

[§ 30, stk. 1](#) opregner fire situationer, hvor skifteretten **skal** træffe bestemmelse om, at et privatskiftet bo overgår til bobestyrerbehandling. Bestemmelsen er obligatorisk ("træffer bestemmelse"), ikke fakultativ:

1. **En arving anmoder derom.** Forarbejderne bemærker kort: "Enhver arving, som ikke finder fortsat at kunne deltage i det private skifte, kan forlange boet behandlet ved bobestyrer." Der stilles ingen begrundelseskrav.
2. **En kreditor eller legatar anmoder derom, og der er nærliggende risiko for tab.** Denne adgang var ny i 1996. Forarbejderne præciserer, at risikoen "navnlig vil kunne foreligge i tilfælde af manglende betalingsdygtighed hos arvingerne, boets insolvens eller økonomisk uforsvarlige dispositioner" – og at "[e]n anmodning fra en kreditor kan efter omstændighederne afværges, ved at arvingerne stiller sikkerhed for dækning af kravet".
3. **Fristen for åbningsstatus eller boopgørelse overskrides.**
4. **Boet behandles i øvrigt ikke forsvarligt.**

Om nr. 3 og 4 – de to grunde, skifteretten kan anvende af egen drift – siger forarbejderne:

Der vil navnlig kunne være behov derfor, hvis bobehandlingen går i stå, fordi arvingerne er uenige eller ikke magter selv at behandle boet, eller såfremt påbudte indberetninger eller boopgørelsen ikke indgives rettidigt eller ikke opfylder lovens krav.

Bortfalder forudsætningen i § 25, stk. 1, nr. 3 – fx fordi den bærende arving kommer under konkurs eller får beskikket værge efter udleveringen – kan boet tages under bobestyrerbehandling efter nr. 4.

Et vigtigt alternativ er, at arvinger, der er uenige om ét spørgsmål, kan indbringe tvisten for skifteretten efter § 89, jf. § 90, i stedet for at forlange bobestyrerbehandling. Det private skifte kan dermed fortsætte, selv om der er uenighed om et enkelt punkt.

§ 30, stk. 2 henviser til § 65, hvorefter skifteretten på et hvilket som helst tidspunkt af bobehandlingen efter anmodning skal udlevere boet til boudlæg, privat skifte, ægtefælleudlæg eller uskiftet bo, hvis betingelserne er opfyldt – eventuelt betinget af sikkerhed for udgifterne ved den hidtidige behandling. Bevægelsen mellem skifteformerne er altså tovejs. Forarbejderne understreger dog, at proklamafristen bør være udløbet, og at aktivmassen ved boudlæg ikke må være nedbragt ved betaling af almindelig gæld.

Overgangen til bobestyrerbehandling har konsekvenser for boets omkostninger. Bobestyrersalæret fastsættes af skifteretten efter en helhedsvurdering. Vestre Landsret opregnede i [BS-165/2019-VLR](#) kriterierne – boets beskaffenhed, antallet af arvinger, det opnåede resultat og det anvendte tidsforbrug – og stadfæstede en nedsættelse fra 155.000 kr. til 100.000 kr., selv om hovedarvingen havde godkendt det højere beløb. Skifteretten i Viborg havde i [SKS-2062/2017-VIB](#) lagt til grund, at 73,96 sekretærtimer ikke var "selvstændigt boarbejde, men ... tid anvendt til skrivning efter diktat". I [SKS-218/2007-SVE](#) blev salæret nedsat fra 20.400 kr. til 5.000 kr., fordi bobestyrerbehandlingen alene havde ført til et arveafkald mod vederlag, hvorefter boet blev udleveret til uskiftet bo. Modsat ophævede Østre Landsret i [BS-324/2008-OLR](#) en nedsættelse foretaget af egen drift:

Da boet efter Afdøde er udleveret enken til hendsiden i uskiftet bo den 3. oktober 2007, og idet der ikke er rejst indsigelse mod det af bobestyreren beregnede salær, burde skifteretten – som sagen i øvrigt er oplyst - ikke af egen drift have nedsat bo-bestyrers salær.

Skifterettens tilsyn med bobestyreren er i øvrigt reelt, men tilbageholdende: i [SKS-2958/2015-KBH](#) afviste Københavns Byrets skifteret en arvings klage over bobestyrerens praksis for betaling af regninger og håndteringen af en anmodning om ægtefælleudlæg, idet der "ikke er grundlag for at kritisere bobestyrerens arbejde med boet".

PRAKSIS	Landsretten · Landsretten stadfæster skifterettens salærfastsættelse til bobestyrer	07.06.2019
	Landsretten · Beregning af boafgift ved for sent indleveret boopgørelse med arveafkald	27.06.2008
	Landsretten · Landsrettens ophævelse af skifterettens nedsættelse af bobestyrersalær i uskiftet bo	26.03.2008
	Byretten · Fastsættelse af bobestyrers salær i dødsbo	02.04.2019
	Byretten · Afvisning af klage over bobestyrer i skifte af boet efter afdøde Person 1	29.02.2016
	Byretten · Kendelse om fastsættelse af bobestyrersalær	25.01.2008

Forenklet privat skifte efter §§ 33 og 35 – betingelser, dødsdagen § 11 som skæringsdag og ingen boopgørelse

Forenklet privat skifte er en overbygning på det almindelige private skifte: alle betingelserne i § 25, stk. 1, skal være opfyldt, og hertil kommer de fem særlige betingelser i § 33, stk. 1:

1. Der skal ikke svares bo- eller tillægsboafgift i boet.
2. Der er ingen arvinger **eller legatarer**, som er repræsenteret ved værge eller skifteværge.
3. Boet er ikke skattepligtigt.
4. Afdøde drev ikke ved dødsfaldet – eller inden for dødsårets indkomstår – selvstændig virksomhed.
5. Der findes ikke skattemæssigt af- eller nedskrivningsberettigede aktiver i boet.

Betingelserne er efter forarbejderne begrundet i kontrolhensyn: skal der svares afgift, "må der af kontrolmæssige årsager udarbejdes boopgørelse, hvilket umuliggør anvendelsen af de summariske regler". Er en arving repræsenteret ved værge, kræves boopgørelse, for at skifteretten kan opfylde sin revisionsforpligtelse. Og kravet om, at afdøde ikke var selvstændig erhvervsdrivende, hviler på, at der her ofte foreligger mellemværender om efterbeskatning (opsparat virksomhedsoverskud, kapitalafkastordning, forlods afskrivninger m.v.), som arvingerne ikke kan overskue på det tidlige tidspunkt, hvor skifteformen vælges.

Betingelse nr. 2 fik sin nuværende form ved **lov nr. 221 af 21. marts 2011**. Efter den oprindelige lov udelukkede *enhver* legatar forenklet privat skifte. Forarbejderne til ændringen forklarer omlægningen:

Forslaget indebærer, at en umyndig legatar fremover vil udelukke forenklet privat skifte på samme måde som en umyndig arving gør det efter gældende ret. ... Sammen indebærer forslagene således, at tilstedeværelsen af legatarer kun er til hinder for udlevering til forenklet privat skifte, hvis vedkommende legatar er repræsenteret ved værge eller skifteværge. En myndig legatar, der er i stand til at varetage egne interesser, udelukker således ikke længere et forenklet privat skifte.

Samme forarbejder anviser legatarens retsmiddel: "En legatar, som frygter, at det forenkledede private skifte vil medføre et tab for legataren, kan anmode skifteretten om at lade boet behandle ved bobestyrer, jf. § 30, stk. 1, nr. 2, jf. § 33, stk. 2."

Hvilke regler gælder i det forenkledede skifte? Efter § 33, stk. 2 finder § 25, stk. 2-4 og 6, §§ 26, 27 og 29, § 30, stk. 1, nr. 1, 2 og 4, samt § 65 anvendelse. Bemærk, at § 30, stk. 1, nr. 3 om fristoverskridelse **ikke** er henvist – der er nemlig ingen boopgørelse. Hæftelsesreglerne i §§ 27 og 29 gælder derimod fuldt ud; Skattestyrelsen behandler udtrykkeligt forenklet privat skifte sammen med almindeligt privat skifte i sin gennemgang af hæftelsen, jf. [G.A.3.4.6.3](#).

§ 35's tre særregler. Efter [§ 35](#) skal der ikke indsendes boopgørelse (stk. 1), lovens bestemmelser der forudsætter, at boet ikke er afsluttet, kan anvendes indtil 15 måneder fra dødsdagen (stk. 2), og **dødsdagen anses for skæringsdag** (stk. 3). Forarbejderne uddyber, hvad det betyder:

Boer, der udleveres til forenklet privat skifte, må skifteteknisk set anses for afsluttet i forbindelse med udleveringen, hvorfor det alene er boforholdene på udleveringstidspunktet, der i denne sammenhæng er afgørende. For så vidt angår værdiansættelserne er det afgørende tidspunkt imidlertid boets skæringsdag, som ved forenklet privat skifte er dødsdagen.

En kursstigning umiddelbart efter udleveringen medfører derfor ikke, at skifteretten skal genoptage boet og udlevere det til anden behandlingsmåde. Ønsker arvingerne skifterettens bistand til en tvist, skal den dog – som i andre privatskiftede boer – være indbragt senest 15 måneder fra dødsfaldet; opstår tvisten senere, må spørgsmålet afklares ved almindeligt søgsmål.

Skifterettens skøn. Selv om betingelserne er opfyldt, er skifteretten ikke forpligtet til at udlevere:

Måtte den summariske skifteform uden udfærdigelse af boopgørelse og deraf følgende mulighed for kontrol være betænkeligt af hensyn til f.eks. kreditorerne eller enkeltarvinger, kan en anmodning om udlevering til forenklet privat skifte afvises.

I stedet for boopgørelse skal der efter [§ 33, stk. 3](#) indgives en opgørelse over aktiver og passiver allerede i forbindelse med udleveringen – jf. også [boafgiftsbekendtgørelsen § 5](#). At et privat skifte er afsluttet, dokumenteres i praksis ved skifteretsattest, jf. [Ægteskabsvejledningen, pkt. 2.6.1.1](#).

LOV

[Dødsboskifteloven § 30, stk. 1](#)[Dødsboskifteloven § 33, stk. 1, 2, 3](#)[Dødsboskifteloven § 35, stk. 1-3](#)

Ægtefællens forenklede skifte efter § 34 – den skattemæssige

§ 12 binding og dens konsekvenser

[§ 34](#) udvider adgangen til forenklet privat skifte for den situation, hvor afdøde var gift, og den længstlevende ægtefælle er **eneste arving**. Betingelserne er:

1. Betingelserne for privat skifte er opfyldt.
2. Der er ingen legatarer, som er repræsenteret ved værge eller skifteværge, eller som skal svare bo- eller tillægsboafgift.
3. Afdøde og den længstlevende ægtefælle var ikke separeret.
4. Den længstlevende ægtefælle **indtræder i afdødes skattemæssige stilling**.

Forarbejderne forklarer logikken: ægtefæller er fritaget for boafgift, og accepterer ægtefællen samtidig at succedere skattemæssigt, "er der ingen offentligretlige hensyn, der taler mod, at boet udleveres til forenklet privat skifte". Fordi boer efter [§ 34](#) kan være betydelige, stilles der ikke – som ved [§ 33](#) – krav om opgørelse allerede ved udleveringen; i stedet gælder [§ 25, stk. 5](#), med sin 6-måneders frist, jf. [§ 34, stk. 2](#) og [boafgiftsbekendtgørelsen § 5](#).

Betingelse nr. 4 er den, der i praksis giver problemer, fordi valget af § 34 låser boets skattemæssige status. Skattemæssigt behandles boet altid som uskiftet bo efter [dødsboskattelovens § 58, stk. 1, nr. 4](#), og der er ikke adgang til at vælge beskatning efter dødsboskattelovens afsnit II. Landsskatteretten belyste konsekvenserne i **SKM2015.283.LSR**: et bo var i maj 2012 udleveret til forenklet privat skifte med ægtefællen som eneste arving, efter at et fællesbarn havde givet arveafkald. Da en praksisændring senere gjorde det attraktivt at have valgt et selvstændigt (skattefritaget) skiftet bo, anmodede boet skifteretten om genoptagelse. Skifteretten genoptog boet og udleverede det til bobestyrerbehandling efter [§ 36, nr. 1](#), og Landsskatteretten lod skatteretten følge efter:

Landsskatteretten finder som følge af skifterettens genoptagelse af boets behandlingsform, at den skattemæssige behandling må følge den ændring til bobestyrerbehandling, som er fastsat ved skifterettens afgørelse. Boet skal herefter behandles i henhold til dødsboskattelovens afsnit II.

Afgørelsen – se **SKM2015.283.LSR** – illustrerer to ting. For det første at **skifterettens** afgørelse om behandlingsform er præjudiciel for den skattemæssige kvalifikation. For det andet at rådgivningen om skifteform i ægtefælleboer reelt er en skatterådgivning: som boets repræsentant anførte, ville advokaten "aldrig have rådgivet den længstlevende ægtefælle til at vælge forenklet privat skifte, hvis alternativet var et skattefritaget skiftet dødsbo".

Hvor § 33-boet skifteteknisk er afsluttet ved udleveringen, er § 34-boet derfor i praksis et bo, hvor valget af skifteform bør træffes på grundlag af en fuld skattemæssig analyse af bruttoaktiver, nettoformue og boslodsfordeling – og hvor genoptagelse efter [§ 103](#) er den eneste vej tilbage, hvis valget viser sig uheldigt.

LOV

[Dødsboskatteloven § 58, stk. 1](#)[Dødsboskifteloven § 34, stk. 1, 2](#)[Dødsboskifteloven § 36](#)[Dødsboskifteloven § 103, stk. 1](#)

Genoptagelse og omgørelse efter §§ 103-104 samt lodtagerens subsidiaire søgsmålsadgang efter § 109

§ 13

Når et privatskiftet bo er afsluttet, er [§ 103](#) den centrale reparationsbestemmelse. Skifteretten kan genoptage boet eller omgøre en beslutning eller kendelse, "når det findes påkrævet", navnlig fordi der er fremkommet yderligere aktiver eller passiver, arven er fordelt forkert, der er begået væsentlige fejl, boafgiften er beregnet forkert, boet skal udleveres til anden behandlingsmåde, eller der i øvrigt foreligger nye oplysninger af væsentlig betydning. Efter [§ 103, stk. 2](#) kan genoptagelsen betinges af sikkerhedsstillelse for omkostningerne.

Genoptagelsesadgangen er reel, men ikke ubetinget. Skifteretten i Hjørring afviste i **SKS-2312/2009-HJO** en fornyet anmodning om genoptagelse, fordi der ikke var anført nye forhold i forhold til en tidligere afvisning – og vejledte samtidig om, at afgørelsen kunne kæres til Vestre Landsret med en kærefrist på 14 dage. I **SKS-402/2014-ARH** var spørgsmålet, om et bo kunne genoptages **alene** med henblik på at ændre boets skattemæssige status, jf. [§ 103, stk. 1](#) sammenholdt med dødsboskattelovens § 58.

Samspillet mellem skifteretlig genoptagelse og skattemæssig genoptagelse er nøje: i [09-00264](#) havde Skattecentret oplyst, at en forudsætning for skattemæssig genoptagelse var skifterettens tilladelse. Skifteretten meddelte tilladelse efter [§ 103, stk. 1, nr. 3](#) mod sikkerhedsstillelse på 30.000 kr., men processen tog otte måneder. Landsskatteretten løste fristproblemet ved at anse den oprindelige telefoniske henvendelse som en rettidig genoptagelsesanmodning og pålagde Skattecentret at genoptage boets skatteansættelse.

Genoptagelse udløser tilbageførselspligt efter [§ 104, stk. 1](#): enhver arving, legatar eller kreditor skal om nødvendigt fralægge sig den berigelse, vedkommende har opnået, dog ikke ud over boets tab, og er der modtaget penge, påvirkes kravet ikke af, hvordan pengene er anvendt. Modtageren er derudover erstatningsansvarlig efter almindelige regler, og kravet kan under nærmere betingelser rettes mod tredjemand, der har modtaget det udloddede i ond tro, jf. [§ 104, stk. 5](#).

Lodtagerens subsidiære søgsmålsadgang. Efter [§ 109, stk. 1](#) kan enhver lodtager, når boet opgiver et muligt krav uden at der er sluttet forlig, inden for en af skifteretten fastsat frist på egen hånd anlægge sag eller indtræde i en verserende sag – men anmodningen om fristfastsættelse skal fremsættes over for skifteretten "uden ugrundet ophold efter boets beslutning om opgivelsen". Forøges boets masse, skal boet erstatte lodtageren rimelige omkostninger, jf. [§ 109, stk. 2](#), og enhver lodtager kan anke en dom, boet ikke ønsker at indbringe, jf. [§ 109, stk. 3](#).

Denne søgsmålsadgang er ikke fri. I [BS-904/2009-FRB](#) blev en sag om tilbagebetaling af plejehjemsudgifter til et dødsbo afvist under henvisning bl.a. til [§§ 103, 106 og 109](#), sammenholdt med [retsplejelovens § 253, stk. 1 og § 258](#). Afgørelsen viser, at lodtagerens adgang efter [§ 109](#) er en snæver, fristbunden undtagelse fra hovedreglen om, at det er boet – ikke den enkelte arving – der er rette søgsmålspart.

LOV

[Dødsboskifteloven § 103, stk. 1, 2](#)[Dødsboskifteloven § 104, stk. 1, 5](#)[Dødsboskifteloven § 109, stk. 1-3](#)

PRAKSIS	Byretten · Anmodning om genoptagelse af dødsbo alene med henblik på ændring af skattemæssig status	01.02.2016
	Byretten · Afgørelse om afvisning af genoptagelse af dødsbo	13.03.2012
	Byretten · Afvisning af sag om tilbagebetaling af plejehjemsudgifter til dødsbo efter langvarigt omsorgssvigt	10.03.2010
	Landsskatteretten · Genoptagelse af dødsbos skatteansættelse vedrørende ejendomsavance	19.08.2009

§ 14 Kæreadgang og appelbegrænsning ved skifterettens afgørelser

Forarbejderne til [§ 25](#) forudsætter en bred kæreadgang: "Såvel kendelser som beslutninger kan påkæres til landsretten af enhver, som har retlig interesse deri." Det gælder både udlevering og nægtelse af udlevering, og både kreditorer og legatarer kan derfor kære en udlevering, de mener er uforsvarlig.

Den brede adgang er dog i nyere praksis blevet indsnævret af den almindelige appelbegrænsning i [retsplejelovens § 389 a](#). Østre Landsret gjorde i [BS-683/2018-OLR](#) status over retstilstanden:

- Efter [§ 389 a, stk. 1](#) kan kendelser og beslutninger afsagt af byretten under hovedforhandlingen eller dennes forberedelse kun kæres med Procesbevillingsnævnets tilladelse.
- Højesterets praksis har udvidet bestemmelsens rækkevidde til skifterettens afgørelser i **dødsboskifter**, jf. **U 2015.2540** og **U 2016.3602**.
-

Der er ingen holdepunkter i forarbejderne til den tilsvarende kærebestemmelse i ægtefælleskifteloven for at fravige dette udgangspunkt.

Landsretten afviste derfor kæremålet, fordi der ikke forelå tilladelse fra Procesbevillingsnævnet. For praktikerens betyder det, at man skal skelne skarpt: afgørelser om **selve behandlingsmåden** – udlevering til privat skifte, nægtelse, overgang til bobestyrer efter § 30 – er materielle afgørelser om boets berigtigelse, mens rene processuelle dispositioner under sagens forberedelse (bevisspørgsmål, skønstemaer m.v.) som udgangspunkt kræver kæretilkendelse.

Afgørelsen om den endelige boafgiftsberegning har sin egen, udtrykkelige kæreadgang: efter [§ 80, stk. 4](#) kan afgørelsen kæres af arvinger, legatarer, bobestyreren og Skatteforvaltningen. Det var ad den vej, kæremålet i [BS-575/2008-VLRci](#) nåede Vestre Landsret.

Endelig viser [BS-2055/2008-OLR](#), hvor Østre Landsret stadfæstede "[a]f de grunde, der er anført af skifteretten", at landsretterne i skiftesager ofte er tilbageholdende med at tilsidesætte skifterettens konkrete vurdering – hvilket gør det så meget desto vigtigere, at den skifteretlige begrundelse er fyldestgørende, når udlevering nægtes eller boet overgår til bobestyrer.

LOV

[Dødsboskifteloven § 25, stk. 1](#)[Dødsboskifteloven § 80, stk. 3, 4](#)[Retsplejeloven § 389a, stk. 1](#)

PRAKSIS	Landsretten · Afvisning af kære til Østre Landsret vedrørende skifterets afgørelse om skønsmændsspørgsmål i ægtefælleskifte	22.05.2018
	Landsretten · Stadfæstelse af afgørelse om fremme af skifte af fællesbo mellem to ægtefæller	28.08.2008
	Landsretten · Beregning af boafgift ved for sent indleveret boopgørelse med arveafkald	27.06.2008

§ 15 Sammenfatning: rådgiverens tjekliste ved privat skifte

Praksis og forarbejder tegner tilsammen et sammenhængende billede af privat skifte som en skifteform, der er billig og fleksibel, men hvor arvingerne bærer risikoen – og hvor fristerne er hårde.

Ved udleveringen skal alle fem betingelser i [§ 25, stk. 1](#) være opfyldt samtidigt. Efter 2014-skærpsen er den kritiske prøvelse ikke længere kun, om aktiverne overstiger passiverne, men om boet har **likviditet** til at bære en stærkt behæftet fast ejendom eller andelsbolig, indtil den kan sælges til en realistisk pris. Er der tvivl, bør rådgiveren enten tilbyde sikkerhedsstillelse, afvente proklamafristens udløb eller anbefale bobestyrerbehandling – frem for at få boet udleveret på et skrøbeligt grundlag.

Under skiftet er hovedreglen enkel: del ikke aktiverne, før gælden er betalt eller behørigt sikret. Sædvanligt indbo og personlige effekter kan fordeles straks, og aktiver kan sælges, blot provenuet holdes udelte. Enhver arving kan efter [§ 26, stk. 4](#) blokere for deling, og enhver arving kan efter [boafgiftslovens § 20, stk. 3](#) kræve bankgaranti eller spærret konto for boafgifterne. Er der kun én arving, er boet delt allerede fra udleveringen, og hæftelsen er dermed en realitet fra dag ét.

Fristerne er ufravigelige og selvstændige sanktionsgrundlag: åbningsstatus senest 6 måneder efter dødsdagen (dog senest 2 måneder efter udlevering), skæringsdag senest 1-årsdagen, boopgørelse senest 15 måneder efter dødsdagen. Overskridelse udløser overgang til bobestyrer efter [§ 30, stk. 1, nr. 3](#) – og koster, som **BS-575/2008-VLRci**, **SKS-10/2006-ALB** og **SKS-278/2010-HOL** viser, den afgiftsmæssige virkning af arveafkald efter [boafgiftslovens § 5, stk. 4](#).

Valget mellem skifteformerne er også et skattevalg. Forenklet privat skifte efter [§ 33](#) sparer boopgørelsen og gør dødsdagen til skæringsdag, men er kun muligt i afgiftsfri, ikke-skattepligtige boer uden erhvervsvirksomhed. Ægtefællens forenklede skifte efter [§ 34](#) binder længstlevende til at succedere skattemæssigt – en binding, der efter **SKM2015.283.LSR** kun kan brydes ved skifterettens genoptagelse efter [§ 103](#).

Ved fejl er reparationsvejen genoptagelse efter [§ 103](#) med tilbageførsel efter [§ 104](#), og – hvis boet opgiver et krav – lodtagerens fristbundne søgsmålsadgang efter [§ 109](#). Viser boet sig insolvent, er [§ 29](#) nødudgangen: hæftelsen bortfalder, hvis boet overgår til bobestyrer, og arvingen fralægger sig berigelsen.

Endelig skal rådgiveren være opmærksom på, at retsgrundlaget for kreditoranmeldelsen er under omlægning: efter [lov nr. 1553 af 12. december 2023](#) er undtagelsen fra præklusion for krav, der blot er fremsat skriftligt over for boet, ophævet pr. 1. januar 2024, og [lov nr. 1464 af 10. december 2024](#) nyaffatter [§ 25, stk. 4](#), som led i skifteportalens indførelse. Disse ændringer er endnu ikke konsolideret i lovbekendtgørelsen, og den trykte lovtekst skal derfor læses med forbehold på netop de punkter.

LOV

[Boafgiftsloven § 5, stk. 4](#)
[Boafgiftsloven § 20, stk. 3](#)
[Dødsboskifteloven § 25, stk. 1, 5](#)
[Dødsboskifteloven § 27, stk. 1, 2](#)
[Dødsboskifteloven § 30, stk. 1](#)

PRAKSIS	Landsretten · Beregning af boafgift ved for sent indleveret boopgørelse med arveafkald	27.06.2008
	Byretten · Sag om boafgiftsberegning efter tilbagekaldelse af arveafkald	31.08.2011
	Byretten · Afgørelse om boafgift efter indlevering af arveafkald	19.03.2008

REFERENCE Lovgrundlag

8 paragraffer

Boafgiftsloven § 20	stk. 2, 3	Dødsboskatteloven § 88	stk. 1
Dødsboskifteloven § 25	stk. 1	Dødsboskifteloven § 27	stk. 1, 2
Dødsboskifteloven § 29		Dødsboskifteloven § 30	stk. 1
Dødsboskifteloven § 33	stk. 1	Dødsboskifteloven § 34	stk. 1

MATERIALE Citerede afgørelser

21 afgørelser

LANDSRETTE · ANKEINSTANS

7

07.06.2019	Landsretten stadfæster skifterettens salærfastsættelse til bobestyrer	5700-6813
22.03.2019	Bobestyrer mod Jyske Finans A/S - Fortolkning af kreditaftalelovens § 48, stk. 2	493-570

22.05.2018	Afvisning af kære til Østre Landsret vedrørende skifterets afgørelse om skønsmændsspørgsmål i ægtefælleskifte	752-849
12.10.2012	Landsrettens kendelse om ophævelse af skifterettens afgørelse om boudlæg grundet overskridelse af værdigrænsen	6989-8385
28.08.2008	Stadfæstelse af afgørelse om fremme af skifte af fællesbo mellem to ægtefæller	6151-7369
27.06.2008	Beregning af boafgift ved for sent indleveret boopgørelse med arveafkald	3334-3965
26.03.2008	Landsrettens ophævelse af skifterettens nedsættelse af bobestyrersalær i uskiftet bo	5000-6020

BYRET TEN · FØRSTE INSTANS

9

08.02.2024	Højesterets kendelse om skifterets oplysningspligt ved boudlæg	9442-10977
02.04.2019	Fastsættelse af bobestyrers salær i dødsbo	5699-6812
29.02.2016	Afvisning af klage over bobestyrer i skifte af boet efter afdøde Person 1	704-799
01.02.2016	Anmodning om genoptagelse af dødsbo alene med henblik på ændring af skattemæssig status	5697-6810
13.03.2012	Afgørelse om afvisning af genoptagelse af dødsbo	5842-6976
31.08.2011	Sag om boafgiftsberegning efter tilbagekaldelse af arveafkald	6657-7996
10.03.2010	Afvisning af sag om tilbagebetaling af plejehjemsudgifter til dødsbo efter langvarigt omsorgssvigt	675-770
19.03.2008	Afgørelse om boafgift efter indlevering af arveafkald	3328-3957
25.01.2008	Kendelse om fastsættelse af bobestyrersalær	4999-6019

LANDSSKATTERETTEN · ADMINISTRATIV KLAGEINSTANS

4

18.03.2020	Gyldighed af skatteansættelse i dødsbo: 3-måneders fristen i boafgiftsloven gælder ikke for selve skatteberegningen	19-0011010
20.03.2018	Frist for krav om afsluttende skatteansættelse i dødsboer ved privat skifte	17-0987540
04.09.2012	Skattepligt for dødsbo – overskridelse af beløbsgrænse i dødsboskatteloven	11-02479
19.08.2009	Genoptagelse af dødsbos skatteansættelse vedrørende ejendomsavance	09-00264

PARKERINGSKLAGENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS

1

03.12.2024	Twist om tidsforbrug ved indhentelse af p-registrering i klatreklub under COVID-19-restriktioner	park-3957
------------	--	-----------

FORARBEJDE Betænkninger

1 reference

Betænkning om skifte af dødsboer (Betænkning nr. 1270)

nr. 1270 · 1994 · Justitsministeriet